

Mogelijkheden voor participatie en communicatie n.a.v. het warmteprogramma

De transitie naar duurzame energie is niet alleen een technologische en economische uitdaging, maar vereist ook sociale verandering. In dit proces speelt het betrekken van bewoners een sleutelrol. Het succes van het warmteprogramma en de wijkuitvoeringsplannen (WUP) hangt dan ook sterk af van de mate waarin bewoners betrokken en geïnformeerd worden. Het is daarom goed om te werken met een tweeledige aanpak: eerst ga je na wat de communicatievoorkeuren en de prioriteiten van bewoners zijn met betrekking tot de keuze van de warmteoplossing. Vervolgens pas je deze opgehaalde kennis toe bij de verdere communicatie en/of participatie tijdens de uitvoering van de WUP.

De eerste stap kan al plaatsvinden bij het opstellen van een warmteprogramma, waarbij de focus ligt op het verzamelen van informatie over hoe bewoners geïnformeerd en betrokken willen worden en wat hun prioriteiten zijn bij keuzes voor een warmteoplossing. Dit kan bereikt worden door bijvoorbeeld enquêtes of interviews af te nemen. Vervolgens zijn bijvoorbeeld een informatiebijeenkomst, een reeks artikelen of een informatiestand heel geschikt om bewoners verder te informeren. Als de warmtetransitie verder in de uitvoeringsfase komt zijn er ook mooie voorbeelden van mogelijkheden waarbij bewoners kunnen participeren. Bijvoorbeeld bij het meedenken over het wijkuitvoeringsplan (WUP) of door te participeren in een lokaal warmtenet.

Informatie ophalen – via enquêtes en interviews

Het organiseren van enquêtes en interviews met bewoners kan een bijdrage leveren om inzicht te krijgen in de communicatievoorkeuren en de betrokkenheid. Hieronder vind je een aantal voorbeeldvragen die je in een enquête kan gebruiken. Een enquête kan vrij eenvoudig gebruikt worden via de gemeentelijke website en kan worden ingeleid met een introducerende tekst over waar de gemeente op dit moment staat in het proces.

Informatie brengen – via bijeenkomsten, artikelen of info stand

- **Q&A-sessie / warmtebijeenkomst**
Op informatiebijeenkomsten kunnen de vragen van de enquête natuurlijk ook live gesteld worden. Het voordeel is dat je verder in gesprek kan over de uitkomsten.
- **Artikelen met toegankelijke informatie**
Het plaatsen van korte, toegankelijke artikelen op de gemeentelijke website, in het lokale krantje of in een lokaal nieuwsblad is een eenvoudige en werkzame methode om bewoners mee te nemen in de stappen die mogelijk en nodig zijn binnen de warmtetransitie. Je kan op deze manier bewoners informeren over besparingsmogelijkheden, het aanschaffen van een (hybride) warmtepomp, deelname in een lokaal warmtenet, financieringsmogelijkheden, etc.
- **Informatiemarkt**
Zet stands op met informatie over verschillende aspecten van de warmtetransitie, zoals technische uitleg, subsidies, isolatiemogelijkheden en tijdlijnen.

Voorbeeldvragen enquête

1. Als er in jouw buurt een plan gemaakt wordt om op termijn aardgasvrij te worden, hoe vind je dan dat bewoners betrokken moeten worden bij de planvorming?

- Ik vind dat de gemeente moet berekenen wat de beste oplossing is, dat in heldere taal moet uitleggen en vervolgens moet uitvoeren.
- Ik vind dat iedereen in de buurt moet kunnen meedenken/beslissen in de planvorming en de keuze voor een aardgasvrije oplossing.
- Ik vind dat een kleine vertegenwoordiging van bewoners moet kunnen meedenken/beslissen in de planvorming en de keuze voor een aardgasvrije oplossing.

2. Als er in jouw buurt een plan gemaakt gaat worden om van het aardgas af te gaan, hoe zou jij willen meedenken?

- Ik wil tijdens het maken van een plan meedenken via een online enquête.
- Ik wil tijdens het maken van een plan meedenken in een meedenkgroep die c.a. 5 keer bij elkaar komt.
- Ik wil reageren als er een concreet plan ligt.
- Ik wil tijdens het maken van een plan meedenken op een bewonersavond.
- Ik hoef niet mee te denken.

3. Hoe wil jij geïnformeerd worden tijdens het maken van een gezamenlijk buurtplan?

- Via een digitale nieuwsbrief.
- Via een website.
- Via een buurtkrant.
- Via een centrale plek in de buurt, bijvoorbeeld buurtcentrum of bibliotheek.
- Via social media.
- Via een buurtapp.

4. Over welk onderwerp zou je willen meedenken (meer antwoorden mogelijk)?

- De manier waarop het nieuwe systeem geïnstalleerd wordt in mijn huis/buurt.
- De financiering.
- De techniek.
- De planning binnen de buurt (welke straat wanneer?).
- Het beperken van overlast en meenemen van kansen in de openbare ruimte.
- De communicatie in/met de buurt.
- Ik wil niet meedenken.

5. Als je prioriteiten moet stellen voor het warmteprogramma in jouw buurt, wat zou dan bovenaan je lijst staan en waarom?

- Comfort en gebruiksgemak in mijn woning.
- Kostenbesparing op de lange termijn.
- Milieu-impact en duurzaamheid.
- Betrouwbaarheid en continuïteit van de energievoorziening.
- Ruimtelijke integratie in de buurt.

6. Welke vormen van informatievoorziening en educatie zijn volgens jou nodig om bewoners goed te informeren over de warmtetransitie?

- Workshops en trainingen over nieuwe technologieën en systemen.
- Demonstratieprojecten in de buurt.
- Educatieve brochures en handleidingen.
- Interactieve webinars en online cursussen.
- Persoonlijke gesprekken met experts.

7. Hoe zou je willen dat de gemeente feedback verzamelt en evalueert tijdens en na de uitvoering van het warmteprogramma?

- Regelmatige online peilingen.
- Focusgroepen met willekeurig geselecteerde bewoners.
- Openbare vergaderingen met ruimte voor discussie.
- Individuele interviews of huisbezoeken.
- Een interactief online platform voor feedback.

8. Hoe denk je dat de gemeente moet omgaan met huishoudens die moeite hebben met de overgang naar duurzame warmte (bijv. financieel of technisch)?

- Subsidies en financiële ondersteuning bieden.
- Technische ondersteuning en adviesdiensten aanbieden.
- Tijdelijke accommodatie of voorzieningen regelen indien nodig.
- Speciale programma's voor kwetsbare groepen ontwikkelen.
- Persoonlijke begeleiding en ondersteuning bieden.